

Kursbeskrivning

Kursbeskrivning Mänskliga rättigheter – nationellt, regionalt och globalt, 15 hp, ht 2025.

Förväntade studieresultat

Efter att ha genomgått kursen förväntas studenterna kunna:

- visa fördjupad kunskap i och förståelse av rättighetsskyddets innehåll nationellt, regionalt och globalt och hur det samspelar liksom skiljer sig åt
- visa fördjupad förmåga att självständigt, kritiskt och systematiskt analysera komplexa juridiska frågeställningar och juridisk argumentation med utgångspunkt i de olika rättighetsdokumenten
- självständigt och kritiskt bedöma och värdera juridiska frågeställningar på området för de mänskliga rättigheterna med hänsyn till relevanta samhälleliga frågor

Pedagogiken

Undervisningen består av gruppundervisning, som är frivillig, seminarier och redovisning av ett grupparbete. Även studiebesök förekommer. Undervisningen förutsätter en hög grad av studentaktivitet, det vill säga att studenterna ska komma förberedda till varje undervisningstillfälle och där delta i diskussionerna. Observera att aktiv närvaro vid seminarierna och gruppredovisningen är en del av examinationen.

Kursupplägg

De mänskliga rättigheterna har fått allt större betydelse på senare år. Den svenska regeringsformens (RF) rättighetskapitel (2 kap.) tillämpas mer och mer av domstolarna, Europakonventionen (EKMR) är en del av svensk rätt sedan 1995 och EU har en rättighetsstadga från 2009 som ges betydelse i såväl den EUrättsliga lagstiftningsproceduren som inför EU-domstolen och de svenska domstolarna.

Globalt – främst inom Förenta nationerna (FN) – är frågor om rättigheter avgörande i diskussionen om hur det globala samfundet kan bidra med utveckling och välbefinnande av ett land. Kränkningar av de mänskliga rättigheterna ses också emellanåt som ett hot mot internationell fred och säkerhet. I en nationell, svensk, kontext har de internationella konventionerna avseende mänskliga rättigheter fått en ökad roll. FN:s barnkonvention har t.ex. inkorporerats till svensk lag 2020 och domstolarna använder även andra konventioner i sin rättstillämpning främst i syfte att tolka svensk rätt.

Kursen – som består av fem block - väver ihop dessa olika delar, dock med utgångspunkt och visst fokus på svenska förhållanden. Den ger såväl ett historiskt som dagsaktuellt perspektiv på rättighetsfrågorna och den varvar teori med praktiska exempel. Exempel på frågor som behandlas är hur det svenska rättighetsskyddet ser ut, vilken inverkan som EKMR har på skyddet, hur EU:s rättighetsstadga påverkat utvecklingen samt hur det internationella skyddet är uppbyggt.

Genomgående behandlas frågorna ur ett juridiskt såväl som rättspolitiskt perspektiv. I kursen ges flera exempel på ämnets bredd och spännvidd; det kan handla om allt från om att det uppfattas som ett olaga frihetsberövande om en lärare håller fast en elev till vad omvärlden kan göra för att hindra grova kränkningar, som t.ex. pågående folkmord.

Krav för deltagande i undervisningen

Registrering

En student som avser att läsa en kurs ska vara registrerad senast andra kursdagen.

Omregistrering

Omregistrering på kursen görs av kursadministratören.

Avregistrering

En student som av olika anledningar inte avser att läsa kursen måste avregistrera sig inom tre veckor efter kursstart. Avregistreringen görs via ditt studentkonto i Ladok. Detta är av stor vikt då du på så sätt räknas som förstagångsregistrerad när du registrerar dig nästa gång och därmed är garanterad en plats i gruppundervisningen. Sista datum för tidigt avbrott beräknas från måndagen i den vecka som kursen startar och tre veckor framåt. Sista dag är alltid en söndag.

Obs! Avregistreringar kan få konsekvenser för din rätt att erhålla studiemedel. Kontakta CSN för mer information!

Kurslitteratur/läroböcker

- Grundläggande rättigheter och juridisk metod, Karin Åhman, upplaga 3, 2022. Boken ska läsas noggrant i sin helhet
- Mänskliga rättigheter - i Sverige, Europa och världen, Per Ahlin, upplaga 2, 2025. Boken ska läsas noggrant i sin helhet. (En tidigare upplaga finns i open access på www.sjfstockholm.se. Kan läsas på egen risk.)
- International Human Rights Law, Daniel Moeckli, Sangeeta Shah, Sandesh Sivakumaran, David Harris, upplaga 4, 2022. Fokus på kapitel 1-3.
- Utvalda artiklar och rättsfall - förberedande material inför respektive seminarium, tillgängligt via kursens Athenasida.

Författningstext (rekommenderad/frivillig litteratur):

- Författningssamling i statsrätt, 2023/24, Hedvig Bernitz, Jaan Paju, Lena Sandström, Karin Åhman, upplaga 6, 2023

- Folkrättsliga texter, Said Mahmoudi, upplaga 5, 2021

Examination

Examination sker genom aktiv närvaro vid seminarierna, godkänd redovisning av grupparbetet samt en skriftlig salstentamen. Föreläsningar och studiebesök är frivilliga moment. Med aktiv närvaro på seminarierna avses att studenterna ska ha förberett uppgifterna i sin grupp samt vara beredda att delta i diskussionerna av dessa. Endast deltagande i den grupp i vilken studenten är registrerad räknas som närvaro om inte gruppbyte medgivits i förväg. Dispens för närvarokravet kan meddelas av kursföreståndaren. Studenten ska då fullgöra en pedagogisk likvärdig uppgift som kompensation för frånvaron. Närvaro krävs på 80 % av seminarierna och om en student är frånvarande ytterligare tillfällen krävs dispens och att en extra uppgift lämnas in innan tentamen äger rum. Från närvarokravet på redovisningstillfället medges ingen dispens.

Salstentamen pågår under tre timmar och innehåller två essä-frågor som kan ge 10 poäng maximalt vardera, samt en fråga som ger maximalt 5 poäng, sammanlagt 25 p

Anmälan till tentamen

Tentamensanmälan ska som huvudregel göras i Ladok senast 10 kalenderdagar före dag för tentamen (undantag kan behöva göras vid t.ex. röda dagar).

Anmälan till tentamen förutsätter registrering på kursen. En student som inte anmält sig kan inte beredas plats på tentamen. Alla studenter har rätt att istället för ordinarie betygsskala (AB, Ba, B och U) få betyg enligt den målrelaterade sjugradiga betygsskalan. Student som önskar betyg enligt denna skala måste dock anmäla detta till kursadministratören minst 10 kalenderdagar före den skriftliga tentamen. Finns behov av extra åtgärder i samband med tentamen på grund av funktionsnedsättning ska detta anmälas till kursadministratören.

Handlingar som ska medtas till tentamen

Till tentamen ska godkänd legitimation medtas. Som godkänd legitimation räknas körkort, pass och id-kort med aktuell giltighetstid. Som godkänd legitimation räknas även högst tre månader gammal polisanmälan som anger att tentandens id-handling är stulen eller förlorad. Även utländska identitetshandlingar godkänns, företrädesvis pass och id-kort.

Tillåtna hjälpmedel och ordningsregler

Var gärna på plats minst 15 minuter innan salstentamen startar.

Vid tentamen tillämpas olika examinationsalternativ. Information om de olika examinationsalternativen samt de ordningsregler som gäller vid tentamen finns på Juridiska institutionens hemsida. Förekomsten av otillåtna hjälpmedel, anteckningar och liknande samt brott mot ordningsreglerna kan föranleda en anmälan till universitetets disciplinnämnd.

Disciplinnämnden, som leds av rektor, kan besluta om varning eller avstängning från studierna.

Vid tentamen i kursen tillämpas alternativ 4, det vill säga att alla hjälpmedel är tillåtna med undantag för egen elektronisk utrustning för kommunikation och/eller möjlighet till internetuppkoppling.

5.6 Betygskriterier

För kursen tillämpas följande betygskriterier:

Betygskriterier enligt den fyrgradiga betygsskalan

AB

Studenten kan identifiera relevanta frågeställningar när det gäller rättighetsskyddet - nationellt, regionalt och globalt. Studenten visar mycket god förståelse för och mycket god kunskap om ämnesområdet. Studenten visar mycket god förmåga att självständigt och kritiskt analysera komplexa juridiska problem på de mänskliga rättigheternas område.

BA

Studenten kan identifiera ett flertal relevanta frågeställningar när det gäller rättighetsskyddet – nationellt, regionalt och globalt. Studenten visar god förståelse för och god kunskap om ämnesområdet. Studenten visar god förmåga att självständigt och kritiskt analysera komplexa juridiska problem på de mänskliga rättigheternas område.

B

Studenten kan identifiera de mest relevanta frågeställningarna när det gäller rättighetsskyddet – nationellt, regionalt och globalt. Studenten visar förståelse för och kunskap om ämnesområdet. Studenten visar förmåga att självständigt och kritiskt analysera komplexa juridiska problem på de mänskliga rättigheternas område.

U

Studenten uppnår inte samtliga de krav som ställs för betyget B.

Betygskriterier enligt den målrelaterade sjugradiga betygsskalan

A

Studenten kan identifiera relevanta frågeställningar när det gäller rättighetsskyddet - nationellt, regionalt och globalt. Studenten visar mycket god förståelse för och mycket god kunskap om ämnesområdet. Studenten visar mycket god förmåga att självständigt och kritiskt analysera komplexa juridiska problem på de mänskliga rättigheternas område.

B

Studenten kan identifiera relevanta frågeställningar när det gäller rättighetsskyddet - nationellt, regionalt och globalt. Studenten visar god förståelse för och god kunskap om ämnesområdet. Studenten visar god förmåga att självständigt och kritiskt analysera komplexa juridiska problem på de mänskliga rättigheternas område.

C

Studenten kan identifiera relevanta frågeställningar när det gäller rättighetsskyddet - nationellt, regionalt och globalt. Studenten visar god förståelse för och god kunskap om ämnesområdet. Studenten visar förmåga att självständigt och kritiskt analysera komplexa juridiska problem på de mänskliga rättigheternas område.

D

Studenten kan identifiera de mest relevanta frågeställningarna när det gäller rättighetsskyddet – nationellt, regionalt och globalt. Studenten visar förståelse för och kunskap om ämnesområdet. Studenten visar förmåga att självständigt och kritiskt analysera komplexa juridiska problem på de mänskliga rättigheternas område.

E

Studenten kan identifiera de mest relevanta frågeställningarna när det gäller rättighetsskyddet – nationellt, regionalt och globalt. Studenten visar godtagbar förståelse för och kunskap om ämnesområdet. Studenten visar godtagbar förmåga att självständigt och kritiskt analysera komplexa juridiska problem på de mänskliga rättigheternas område.

Fx

Mindre brister föreligger innebärande att studenten inte uppnår samtliga de krav som anges för betyget E.

F

Uppnår inte samtliga de krav som ställs för betyget E.

Begäran om omprövning

Begäran om omprövning lämnas på särskild blankett till kursadministratören, som finns i blankettarkivet på hemsidan. Begäran ska vara noga motiverad och en kopia på tentamen måste bifogas.

Funktionsnedsättning

Allmänt

Stockholms universitet erbjuder olika pedagogiska stödformer för personer med varaktiga funktionsnedsättningar. Stödet som erbjuds beror på den enskildes situation och är till för att underlätta studierna. Målet är att alla studenter ska ha en möjlighet att studera på lika villkor.

För att ta del av stödet som erbjuds måste du göra en ansökan. Detta gör du genom att logga in i systemet Nais via länk på Studentavdelningens hemsida och fylla i webbformuläret. För att fullfölja ansökan måste du bifoga ett intyg som bekräftar en varaktig funktionsnedsättning. Du hittar hemsidan via Stockholms universitet > Utbildning > Studera med funktionsnedsättning > Ansök om stöd och anpassningar.

När ansökan är mottagen kontaktas du av Studentavdelningen för att boka ett personligt möte. Du som har beviljats stöd ska sedan ta kontakt med din institutions kontaktperson och lämna in det intyg som Studentavdelningen utfärdar. Kontaktperson vid Juridiska institutionen är studierektor Viktoria Pettersson, tfn: 08-16 13 04 eller e-post: viktoria.pettersson@juridicum.su.se.

Examination vid funktionsnedsättning

Observera att du senast 3 veckor före varje examinationstillfälle måste meddela kursadministratören att examination med stöd ska genomföras så att eventuella extra åtgärder kan vidtas. Om anmälan inkommer senare kan institutionen inte garantera att examinationen kan genomföras som önskas. Observera också att tentamensanmälan ska göras på sedvanligt

sätt som huvudregel senast 10 kalenderdagar före tentamen (undantag kan behöva göras vid röda dagar). Notera också att för stödåtgärder som löper över hel kurs (t.ex. anteckningshjälp) eller mer ingripande åtgärder (t.ex. dela upp tentamen) måste du i god tid men senast vid kursstart kontakta aktuell kursadministratör/amanuens och meddela att du önskar dessa stödåtgärder.

Studentinflytande och kursutveckling

Samtliga studenter uppmanas att fylla i en elektronisk blankett för kursvärdering i slutet av kursen. Kursvärderingen har stor betydelse för kvalitetssäkring av kursens innehåll och pedagogiska upplägg. Kursen förändras och utvecklas kontinuerligt och de synpunkter och idéer som framförs i kursvärderingen övervägs alltid noga.

8. Kontaktuppgifter

Kursansvarig: Per Ahlin

Kursadministratör: Milica Vavan

Telefon- och mottagningstider: tisdagar och torsdagar 13-15

Telefon: 08-162963

Rum: C896

E-post: marat@juridicum.su.se